

Κυριακή 5 Ιούνη 2016

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ

Σελίδα 12

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Μία ακόμη επίθεση ενάντια στη λαϊκή οικογένεια και στο περιβάλλον

Το πρόβλημα της διαχείρισης των στερεών αποβλήτων βρίσκεται συχνά στην επικαιρότητα. Αλλοτε με τα βαριά πρόστιμα που αποφασίζουν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο. Αλλοτε με τις «τριτοκοσμικές» καταστάσεις που εκδηλώνονται σε πολλές πόλεις εξαιτίας της έλλειψης οργανωμένων χώρων υποδοχής των απορριμμάτων τους. Αλλοτε με τη διακίνηση, έξω από κάθε αρχικό σχεδιασμό, μεγάλων ποσοτήτων αποβλήτων - «νόμιμα» και παράνομα - σε νόμιμους ΧΥΤΑ αλλά και παράνομες χωματερές. Αλλοτε με τις εκατοντάδες «βραδυφλεγείς βόμβες», που υποσκάπτουν συστηματικά την υγεία των λαϊκών στρωμάτων και «ροκανίζουν» τη φέρουσα ικανότητα της ευρύτερης περιοχής τους, ενώ όταν «απασφαλίζονται» βγάζουν από την αφάνεια όλο το μέγεθος των επιπτώσεών τους. Και άλλοτε με τις διάφορες νομοθετικές παρεμβάσεις και σχεδιασμούς, που επιχειρούνται κάθε φορά από το πολιτικό προσωπικό του κεφαλαίου και στόχο έχουν **όχι να προστατέψουν την υγεία των εργαζομένων και το περιβάλλον** - όπως επιβεβαιώνεται και εκ του αποτελέσματος - αλλά **να μοιραστεί η περιζήτητη «πίτα» στους μονοπωλιακούς ομίλους του κλάδου**, με τους λιγότερους κατά το δυνατόν εσωτερικούς κραδασμούς σε συνθήκες άγριου ανταγωνισμού μεταξύ τους.

Eurokinissi

Όλα τα παραπάνω εκδηλώνονται και στην περίοδο της συγκυβέρνησης **ΣΥΡΙΖΑ - ΑΝΕΛ** αφού και αυτή η κυβέρνηση τους ίδιους στρατηγικούς στόχους με τους προκατόχους της (**ΝΔ, ΠΑΣΟΚ**) υπηρετεί, που και για τη διαχείριση των αποβλήτων προκύπτουν απ' τις ανάγκες των μονοπωλιακών ομίλων να διασφαλίσουν την ανταγωνιστικότητά τους. Γι' αυτό αποτυπώνονται **στις κεντρικές ευρωενωσιακές κατευθύνσεις**, με πυρήνα την ανάδειξη των αποβλήτων ως πόρου ικανού να εξασφαλίσει, μέσω της διαχείρισής του, το αναγκαίο ποσοστό κέρδους για τα κεφάλαια που λιμνάζουν αναξιοποίητα αλλά και να αποτελέσει, στη συνέχεια, πρώτη ύλη για την επικερδέστερη δραστηριότητα άλλων κλάδων της καπιταλιστικής οικονομίας. Γνωρίσματα των πολιτικών αυτών είναι η όλο και μεγαλύτερη, σε βάθος και σε έκταση, εμπορευματοποίηση και **ιδιωτικοποίηση** του τομέα της διαχείρισης των αποβλήτων, η παραπέρα **αφαίμαξη του λεηλατημένου λαϊκού εισοδήματος**, η πιο **στυγνή εκμετάλλευση των εργαζομένων** του κλάδου και η παραπέρα **υποβάθμιση του περιβάλλοντος**, με τη συνεχιζόμενη ανοχή απέναντι στη δραματική έλλειψη υποδομών διαχείρισης των δημοτικών απορριμμάτων και στην αసుδοσία του **βιομηχανικού κεφαλαίου** να σπέρνει κατά βούληση τα τοξικά - και άλλα επικίνδυνα - απόβλητά του. Ειδικότερα:

Α. Οι παραπάνω στόχοι και πολιτικές έχουν με σαφήνεια ενσωματωθεί και από την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ - ΑΝΕΛ στο νέο **Εθνικό Σχεδιασμό Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ)**, απέναντι στον οποίο οι **κομμουνιστές** περιφερειακοί και δημοτικοί σύμβουλοι με τη **«Λαϊκή Συσπείρωση»** έχουν διαφωνήσει, ασκώντας συγκεκριμένη κριτική στο περιεχόμενό του από την πλευρά της ικανοποίησης των σύγχρονων λαϊκών αναγκών. Ειδικότερα:

-- Το αυξημένο κόστος υλοποίησης του ΕΣΔΑ φορτώνεται και πάλι στις **πλάτες του λαού**, με ή χωρίς **ΣΔΙΤ**, με την «εφαρμογή οικονομικών εργαλείων» όπως «πληρώνω όσο πετάω», τέλη ταφής, περιβαλλοντικοί φόροι, «διευρυμένη ευθύνη παραγωγού» με στόχο, μεταξύ άλλων, και **«την εξασφάλιση πόρων για τις ανάγκες διαχείρισης»**, δηλαδή για τα **κέρδη του κεφαλαίου**.

-- Ο **«δημόσιος χαρακτήρας»** της διαχείρισης των αποβλήτων στην πράξη σημαίνει τον «επιτελικό ρόλο» των Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (**ΦΟΔΣΑ**) **να διανέμουν την «πίτα»** (κατασκευή και **λειτουργία** των εγκαταστάσεων και δικτύων) **στο κεφάλαιο** με εξασφαλισμένο ένα ικανοποιητικό ποσοστό κέρδους, υπό τον αυστηρό πάντα κυβερνητικό έλεγχο.

- Θεσπίζονται τα Τοπικά Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων (**ΤΣΔΑ**), με κύρια επιδίωξη **να φορτωθεί στις πλάτες της λαϊκής οικογένειας** το μεγαλύτερο μέρος του κόστους κατασκευής των νέων έργων επεξεργασίας και τελικής διάθεσης των αποβλήτων, μαζί και το αυξημένο λειτουργικό τους κόστος. Αυτό επιβεβαιώνεται και από την 1η Πρόσκληση του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Υποδομές, Μεταφορές, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» (**ΥΜΕΠΕΡΑΑ**). Από το συνολικό του προϋπολογισμό (**π/υ**), ύψους **273 εκατ. ευρώ**, για τη **«διαχείριση οικιακών αποβλήτων (συμπεριλαμβανόμενα μέσα ελαχιστοποίησης, διαλογής, ανακύκλωσης)»**, όπου περιλαμβάνεται και το αντικείμενο των ΤΣΔΑ, διατίθενται μόλις **23 εκατ. ευρώ**. Αλλά και από αυτά, το μεγαλύτερο μέρος αναμένεται να δοθεί στους περισσότερους από εκατό σήμερα περιφερειακούς, νομαρχιακούς και διαδημοτικούς ΦΟΔΣΑ. Τι θα απομείνει για τα ΤΣΔΑ των δήμων, όταν π.χ. **μόνο για την Αττική** το σύνολο των π/υ των ΤΣΔΑ **ξεπερνάει τα 210 εκατ. ευρώ**; Ελάχιστα ψίχουλα, και έπεται συνέχεια.

Επίσης, τα ΤΣΔΑ χρησιμοποιούνται από την κυβέρνηση ως πολιορκητικοί κριοί για την **ανατροπή των θεσμοθετημένων χρήσεων γης και μέσα στον αστικό ιστό**, προκειμένου να χωροθετηθούν οι προβλεπόμενες σε αυτά εγκαταστάσεις.

-- Η επιλογή της τεχνολογίας διαχείρισης των απορριμμάτων γίνεται με γνώμονα το καπιταλιστικό κέρδος και όχι τη

διευρυμένη ικανοποίηση των λαϊκών αναγκών. Προκύπτουν έτσι παχυλά συμβόλαια πολλών εκατοντάδων εκατομμυρίων ευρώ για την κατασκευή και λειτουργία εργοστασίων διαχείρισης των αποβλήτων, με αποκλειστικούς κερδισμένους τους μονοπωλιακούς ομίλους που θα τα υλοποιήσουν.

Β. Στις πιο πάνω ευρωενωσιακές, φιλομονοπωλιακές κατευθύνσεις κινείται και η πρόσφατη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (**ΣΜΠΕ**) Επικίνδυνων Αποβλήτων, που αναφέρεται στο υπό εκπόνηση Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Επικίνδυνων Αποβλήτων (**ΕΣΔΕΑ**) και βρίσκεται υπό διαβούλευση. Η περιληπτική παρ. 1.3.3 «Πολιτική - Στρατηγικές διαχείρισης αποβλήτων» είναι αποκαλυπτική:

-- «[το ΕΣΔΕΑ] καθορίζει τις προοπτικές διαχείρισης έως το 2020 σύμφωνα με τις τάσεις που διαγράφονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση και σήμερα προσεγγίζονται με τη Στρατηγική "Ευρώπη 2020", την πρόταση για το **7ο Πρόγραμμα Δράσης για το Περιβάλλον και το Χάρτη Πορείας για την αποδοτικότητα των πόρων**».

-- «**Παροχή κινήτρων** για την υλοποίηση οικονομικά και περιβαλλοντικά βιώσιμων επενδύσεων στον τομέα των επικίνδυνων αποβλήτων». Που σημαίνει, μεταξύ άλλων, και **ενίσχυση με κεντρικούς δημόσιους πόρους της κερδοφορίας του κεφαλαίου**, για τη διαχείριση των αποβλήτων που αυτό παράγει. Να πώς εννοούν την αρχή «**ο ρυπαίνων πληρώνει**»!

-- «**Ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ των τοπικών κοινωνιών και των εμπλεκόμενων φορέων στη διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων, με στόχο την επίτευξη κοινωνικών συναινέσεων και κοινωνικού ελέγχου**». Πρόκειται στην ουσία για μια παραλλαγή του αποκρουστικού «μοντέλου» των χρηματικών ανταλλαγμάτων, που επί δεκαετίες επιβάλλεται στο Δήμο Φυλής (παλιότερα Δήμος Ανω Λιοσίων). Σύμφωνα με αυτή επιτυγχάνονται, κυρίως μέσω χρηματικών ανταλλαγμάτων προς την οικεία «τοπική αρχή» μιας περιοχής, επιβαρυνμένη ήδη με οχλούσες υπερτοπικού χαρακτήρα δραστηριότητες: Η συναίνεση της δημοτικής αρχής, η δυνατότητα απασχόλησης κάποιων δημοτών αλλά και η πολύχρονη έκθεση, **επιβλαβέστερη του συνήθους**, των λαϊκών στρωμάτων της ευρύτερης περιοχής όχι μόνο λόγω της διαχείρισης των επικίνδυνων αποβλήτων αλλά και εξαιτίας των ρύπων από τη λειτουργία των άλλων μονάδων. Εξ ου και η περιχαρής ονομαστική αναφορά του κ. υπουργού στη «**Μεγαλόπολη και την Πτολεμαΐδα¹**» καθώς και στη «**θετική ανταπόκριση (...)** και από τον **Ασπρόπυργο**», στην καρδιά του **Θριασίου** (βλ.: «Imerisia.gr» - 14.3.16)!

-- Δίνεται περιθώριο στο κεφάλαιο να διαθέτει ανεξέλεγκτα τα τοξικά του και άλλα επικίνδυνα απόβλητα μέχρι **το τέλος του 2018**.

Γ. Ταυτόχρονα, η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ - ΑΝΕΛ επιδιώκει, μέσω του **νομοσχεδίου** για τους **ΦΟΔΣΑ**, να αναπροσαρμόσει τη δομή και λειτουργία τους στο πλαίσιο της προσδοκώμενης συμφωνίας - σε εξέλιξη ακόμη - με τους επιχειρηματικούς ομίλους, που έχουν πάρει μέρος στους προχωρημένους («ώριμους») διαγωνισμούς **ΣΔΙΤ** της προηγούμενης κυβέρνησης για την επεξεργασία των **σύμμεικτων**, κυρίως, αποβλήτων. Μιας συμφωνίας, που περιλαμβάνει τη μείωση της δυναμικότητας των μονάδων σύμμεικτων αποβλήτων και ταυτόχρονα την προσθήκη νέων μονάδων, αυξημένης δυναμικότητας, που θα αξιοποιούν προδιαλεγμένα ρεύματα αποβλήτων.

Ως σημαντικότερες προβλέψεις του σημειώνουμε:

-- Προβλέπεται η κατάτμηση των περιφερειακών ΦΟΔΣΑ της ηπειρωτικής χώρας σε **ΔΙΣΑ** («Διαχειριστές Στερεών Αποβλήτων») **κατά νομούς**, με κατεύθυνση να μετατραπούν σε **Ανώνυμες Εταιρείες**.

-- **Διατηρούνται οι εργασιακές σχέσεις γαλέρας** για το προσωπικό ορισμένου χρόνου που μεταφέρεται από τους καταργούμενους ΦΟΔΣΑ στους αντίστοιχους ΔΙΣΑ. Ακόμη χειρότερα είναι τα πράγματα για **όλους** τους εργαζόμενους σήμερα σε ΦΟΔΣΑ δημοσίου δικαίου, που θα μεταφερθούν σε **ΔΙΣΑ ΑΕ**.

-- Προωθείται η **ιδιωτικοποίηση όλων των υπηρεσιών**, που καλούνται να προσφέρουν οι ΔΙΣΑ.

-- Το **σύνολο των δαπανών**, που συνθέτουν το υψηλό **λειτουργικό** κόστος των εγκαταστάσεων επεξεργασίας και διάθεσης αποβλήτων (εδώ περιλαμβάνονται και τα διασφαλισμένα κέρδη του οικείου μεγαλοεργολάβου) **φορτώνεται, διά νόμου πλέον, στη λαϊκή οικογένεια**. Η σχετική διάταξη είναι σαφής: «1. Οι ΔΙΣΑ έχουν **ιδίους πόρους** που καλύπτουν **πλήρως** το κόστος λειτουργίας τους και είναι οι εξής: ...» (άρθρο 13).

-- Παρεμβάλλεται **ένα ακόμη Σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων**, τη φορά αυτή σε **επίπεδο νομού** (προκειμένου για την ηπειρωτική χώρα) μεταξύ του ΠΕΣΔΑ και των ΤΣΔΑ. Ρύθμιση, που παραπέμπει στη βούληση της κυβέρνησης να ελέγξει αποτελεσματικότερα, μέσω των νέων Σχεδίων, την υλοποίηση των αντιλαϊκών της στόχων όπως αυτοί διαμορφώνονται και υπό την επίδραση του ενδομονοπωλιακού ανταγωνισμού των ομίλων του κλάδου.

Αυτή είναι η πολιτική της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ - ΑΝΕΛ στον τομέα της διαχείρισης των αποβλήτων, τομέας στενά δεμένος με την ποιότητα ζωής, τους όρους αναπαραγωγής της εργατικής τάξης, των λαϊκών στρωμάτων. Κομμένη και ραμμένη, όπως και οι ευρωενωσιακές κατευθύνσεις που υπηρετεί, στα μέτρα των επιχειρηματικών ομίλων του κλάδου, που φορτώνει νέα βάρη στις πλάτες της λαϊκής οικογένειας και παρατείνει παραπέρα την καταστροφική για το περιβάλλον δράση του κεφαλαίου.

Μα όλα αυτά χωρίς τον «ξενοδόχο», την οργανωμένη αντίσταση και πάλη των εργαζομένων. **Το ανασυνταγμένο λαϊκό κίνημα μπορεί και θα βάλει τη σφραγίδα του στη λύση και αυτού του οξυμένου λαϊκού προβλήματος.**

Παραπομπή

1. Για περισσότερα βλ.: Ερώτηση του ΚΚΕ για το Χώρο Διάθεσης Βιομηχανικών Αποβλήτων στην Καρδιά Πτολεμαΐδας («902.gr» - 4.12.2014).

Του Μπάμπη ΖΙΩΓΑ*

*Ο Μπάμπης Ζιώγας είναι μέλος της Ομάδας Περιβάλλοντος του Τμήματος Οικονομίας και της Διατμηματικής Επιτροπής Περιφερειακής και Τοπικής Διοίκησης της ΚΕ του ΚΚΕ

